

Izhodišča za razpravo na 8. regionalni konferenci sindikatov upokojencev
21. november 2018, Ljubljana

MINIMALNA POKOJNINA – KORAK K DOSTOJNEMU ŽIVLJENJU V STAROSTI

Na podlagi političnih dokumentov Evropske unije in našega evropskega združenja FERPA je okvirna tema konference minimalna pokojnina, ki naj zagotovi dostojno življenje ljudi v starosti. V Evropski uniji je minimalna pokojnina uveljavljena v 22 državah članicah, v 6 ne. Minimalna pokojnina je razumljena kot eden od dohodkov, ki mora biti zagotovljen znotraj minimalnega dohodka starejše osebe (skupaj z drugimi možnimi dohodki iz različnih virov kot so socialni dodatki, dodatek za rekreacijo, drugi dohodki, subvencije ipd). Sindikati upokojencev se osredotočamo na pokojnino kot pravico, ki smo jo plačevali v svoji aktivni dobi in mora biti njena višina zadostna za dostojno življenje v starosti. Revščina ne sme biti stalnica dosedanjih in bodočih upokojenk in upokojencev.

Vsi starejši ljudje imajo pravico živeti v starosti dostojanstveno in neodvisno in sodelovati v družbenem in kulturnem življenju. Imajo pravico do sredstev, ki zagotavljajo dostojno življenje (15. točka, Evropski steber socialnih pravic).

Minimalna pokojnina je opredeljena kot pravica do varnega, primerne in dostojnega pokojninskega dohodka. Resolucija FERPE iz Rima, oktober 2017 je postavila glede minimalne pokojnine temeljno zahtevo:

»Zagotoviti pravico starejših ljudi do varnega, primerne in dostojnega pokojninskega dohodka, saj lahko izpad socialne pomoči le uniči državljansko solidarnost. To pomeni ponovno vrednotenje pokojnin vezanih na plače. FERPA zahteva v vsaki državi minimalno pokojnino v zadostni višini, ki omogoča ljudem živeti dostojno.«

Na zadnjem kongresu FERPE oktobra 2018 je v svoji resoluciji le-ta zapisala, da bo v naslednjih štirih letih opredelila časovnico, kako doseči minimalne pokojnine v vsaki od držav članic Evropske unije.

Namen razprave o minimalni pokojnini je izmenjava izkušenj o uveljavljanju politik in konkretnih ukrepov v naših državah ter izmenjava primerov dobre prakse in osredotočenje na predloge rešitev.

Teme za razpravo:

1. Sedanje stanje – izkušnje z uveljavljanjem konkretnih ukrepov in primerov dobre prakse

2. Predlagane rešitve in možne ovire

Dostojno življenje v starosti pomeni imeti

- pravico do dostopnega javnega zdravstva,
- podporo proti izgubi neodvisnosti,
- ustrezno stanovanjsko politiko / prilagoditev potrebam starejših / zmanjšanje energetske negotovosti, zagotovitev ustreznih stanovanj glede na različne potrebe starejših in posledično nujne spremljajoče ureditve (davčna, finančna, socialna, stanovanjska, ...),
- zagotovljene kvalitetne in dostopne storitve dolgotrajne oskrbe, standard bivanja/oskrbe, financiranje iz javnih sredstev in posameznikov, pravica do žepnine, ko posameznik nima sam dovolj sredstev za financiranje.
- dostop do osnovnih storitev (voda, energija, higiena, javni prevoz, finančne storitve, digitalne komunikacije,...),
- omogočiti delo starejših, ki to želijo.

Vprašanja, o katerih je potrebno razpravljati in poiskati možne rešitve:

- nivo minimalne pokojnine glede na stanje v družbi / v primerjavi s plačami / upoštevanje prag revščine / življenske stroške starejših,
- ponovno vrednotenje pokojnin glede na plače in so se znižale kot posledica večkratnih pokojninskih reform,
- možni ukrepi za zvišanje najnižjih pokojnin vsem, ki ne dosegajo zneska minimalne pokojnine / draginjski dodatek, enkratno letno dodatno izplačilo, ...

Predstavitev problemov po posameznih državah je lažji del naše naloge. Težji del je iskanje ustreznih rešitev oz. ukrepov po posameznih državah. Iskanje odgovorov na izzive pomeni iskanje in zbiranje argumentov za naše posamične ali skupne aktivnosti in je zahtevnejši del našega dela. Gre za odpiranje razprave o minimalni pokojnini, o kateri bo v prihodnosti izrečenih še veliko besed, predstavljenih idej. Smo na začetku poti.